

Няхай жыве 1 Мая—дзень міжнароднай салідарнасці працоўных, дзень брацтва рабочых усіх краін!

ПРОЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦЕСЯ!

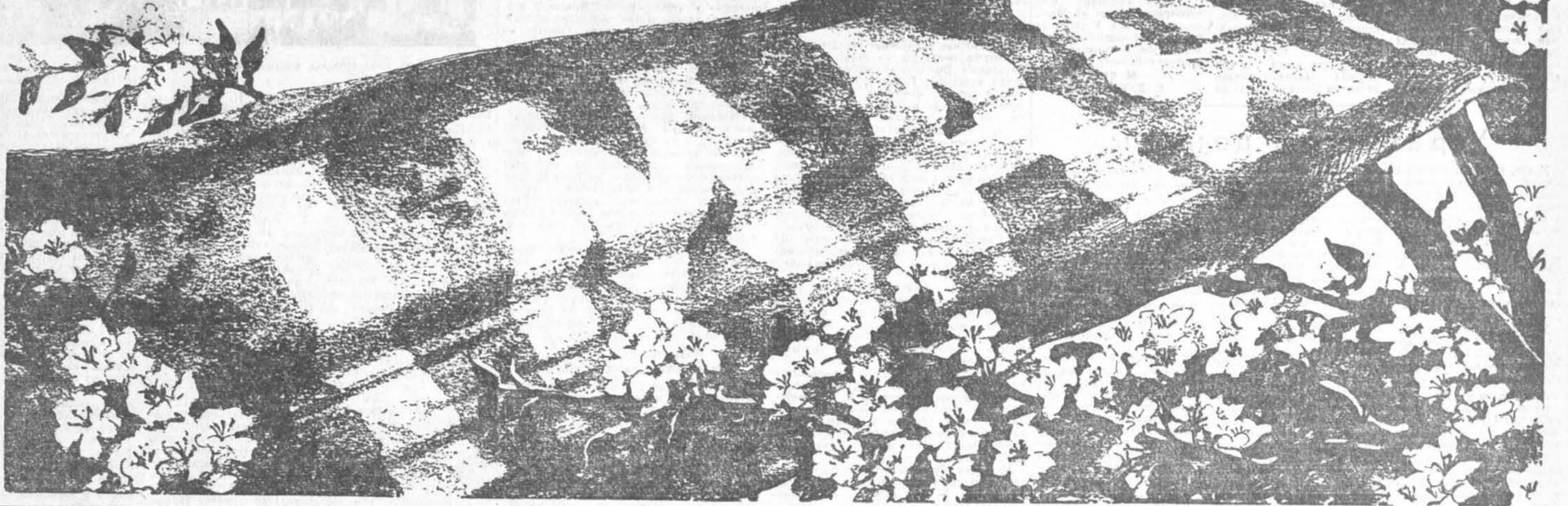
ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

№ 18 (1085)

Субота, 28 красавіка 1956 года

Цана 40 кап.

ПЕРШАМАЙ 1956

У чэрвень першамайскі сцягоў, заклікаў і транспарантаў аранжэа беларускага сцяга. На сцягах будынкаў, на асвятляльных мачтах над вуліцамі і плошчамі, над алені паркаў і скверамі вечер калыха спяці. Па-вясновому маладым і прыгожым выглядае наш цудоўны горад. Раўнацэнна маюць ён абудзіцца ў неўгамонным гуле аркестраў, у пераваж радасных песнях — з усіх каліноў яго наспыненны, шумныя патокамі плачуць да цэнтра калоны па-вясновому апраўных людзей, што выйшлі на першамайскую дэманстрацыю. А радзі ў гэты час будзе перадаваць такую-ж урачыстасць з сэрца нашай Радзімы—Масквы, з розных гарадоў і вёсак краіны.

З якой-бы калонай дэманстрантаў мы ні ішлі — са слаўнымі будаўніцамі Мінска, трактаразаводцамі ці стваральнікамі выдатных беларускіх аўтамабіляў, са студэнтамі ці чыгуначнікамі, са студэнтамі, служачымі ці з любым іншым калектывам — мы ўбачым навод сабе бацькаў, асветленых ўсёшчасна твары, адчужаючы высокага духа чужага ўдому, непарушнай аднасці пацуду, дум і імкненняў, уладзіць нашаму савецкаму народу, згуртаванаму роднай Комуністычнай партыяй у адзіную, дружнюю сацыялістычную сям'ю.

У магутных, шчыльных першамайскіх калонах пройдзе народ—поўнапраўны гаспадар сваёй зямлі і свайго лёсу, народ-пераможца, народ-стваральнік, які наказвае чалавечы шлях у шчасліваю будучыню. Яго ўпэўненая, пэўная хада развіцця гукім вадуглем на ўсёй зямлі, выкарыстоўваючы прастых людзей свету захапленне і светлы спадзяванні. Імяна ў час першамайскіх дэманстрацый, прасякнутых традыцыям чужага міжнароднай братняй салідарнасці працоўных, мы найбольш выразна адчуваем гораду сілу, магутнасць нашага народа, яго гістарычную ролю ў пераўтварэнні зямлі на зямлі.

Сябраты Першы май мы сустракаем ва ўмовах новага ўдому творчай актыўнасці ў краіне, выкарыстанай рашэннямі XX з'езду Комуністычнай партыі Савецкага Саюза, рашэннямі, якія маюць гістарычнае значэнне не толькі ў жыцці нашай краіны, а ў ўсёй чалавечыню.

XX з'езд прыняў Дырэктывы па паступаючым развіццю навуку і культуры ў краіне, дакладна і культурна развіццю народнай гаспадаркі і культуры краіны, дакладна

па павышэнню добрыту народа. Ён акрыў перад намі новы, небылы прастор, такія даягяды, у якіх ужо ясна вырысцоўваюцца абрысы нашай запаветнай мэты — камунізма.

Сустраёцца гарачым ухваленнем усіх савецкіх людзей, гэтая праграма ўжо ажыццяўляецца. Навлічваюцца тэмпы і размах пераўтварэнняў, што адбываюцца ў розных кутках краіны. Тое, што ўчора было магло здацца нам найвышэйшым дасягненнем, сёння пераўзыходзіцца, а заўтра будзе пераўзыходзіцца і тое, чаго мы дабіліся сёння. У вялікіх і малых справах наш народ паказвае цуды працоўнага энтузіязму і гераізму.

А хто з нас з пільнай цікавасцю не сочыць, напрыклад, за ходам будаўніцтва гіганцкіх гідрэлектрастанцый на Волзе — у Куйбышэўскай ГЭС, прымыслены ток якой ужо цяпа на правых, дасць электраэнергію ў год у шасць разоў больш, чым яе выпрацоўвалася ва ўсёй Расіі ў 1913 годзе. А ў гэты час ужо разгортаюцца работы па збудаванню яшчэ больш магутных гідрэлектрастанцый, такіх, як Брацкая на Ангара і Краснаярская на Енісеі. Кожная з іх будзе вырабляць у год сто тысяч электраэнергіі, кожны Куйбышэўская і Стаціградская разам узяты.

Усім надаюна, усяго два гады таму назад, па закліку партыі з розных куткоў краіны пехалі на паліныя зямлі ў Сібір, на Алтай, у Казахстан першыя новасельцы, пайшлі туды першыя ашанцы з сельскагаспадарчай тэхнікай, пачаліся работы па асваенню вальных пустынных масіваў. Да вясны-ж гэтага года плошча ўзраных пад пасевы новых зямляў у гэтых краях складала ўжо 30 мільёнаў гектараў, а ўсяго на Савецкім Саюзе — 33 мільёны. У найкарцейшым тэрміне — за два гады—асвоена паслўных плошчаў амаль у паўтара раза больш, чым іх было асвоена ў СССР за 12 даваенных год — з 1928 па 1940.

Або вось прасты і блізкі нам, беларусам, прыклад. З якой радасцю мы сустрацілі ў насяляенным час увод у строй першынца беларускага аўтамабілябудавання — Мінскага аўтазавода! Шасцігонныя грузавікі-самазвалы, якія ён выпускае, даўно атрымалі шырокае прызнанне і папулярнасць у краіне. Некалкі год назад мінскія аўтазаводы асвоілі выпуск вальнагрузных 25-тонных самазвалаў — іх вы

пер сустрачае на многіх будоўлях краіны. А ў гэтым годзе завод пачне вытворчасць самых буйных у Савецкім Саюзе аўтамабіляў-самазвалаў грузавымаўнаснасцю ў 40—50 тон.

Калі мы аглянема вакол, дзе-б мы ні былі — у гарадзе, на новабудоўлі, у калгаснай вёсцы, на шырокіх палатках, дзе ў гэтыя вясновыя дні калгаснікі і механізатары выдуць бароды за высокі ўраджай сёлетага года, — мы ўсёды заўважым радасныя змены, шмат новага. Невычарпальны сілы мае наш народ, які працуе для сябе, для свайго шчасця.

І вось у дзень Першага мая, які ў іншых знамянальны ў нашым жыцці дні, ён выйдзе, гэты працавіты і горды свай слай народ, на вуліцы гарадоў і вёсак, каб прадэманстраваць сваю магутнасць, бязмежную адданасць любімай партыі, якая выдэ яго ад перамогі да перамогі, сваю незломнасць у здзяйсненні вялікай і слаўнай мэты. Плячо ў плячо прайдуць людзі розных узростаў, прафесій і спецыяльнасцей, стваральнікі матэрыяльных і культурных каштоўнасцей, ашанцы за светлую будучыню, з'яднаны аднымі мэтай, імкненнямі і парываннямі.

Людзі ў першамайскім калоне, уладзічыся ў твары людзей, слухачы ўрачысты голас святонатна шасця на вуліцах адноўленага, цудоўнага ў вясновым убранні горада, міжвольна пачуе і аб нашай літаратуры, аб пісьменніцкім доўгу перад партыяй і народам у мастацкім адлюстраванні гістарычных падзей і пераўтварэнняў у нашай краіне.

Чапа мн, літаратары, думаецца мне, зацікавае ў дробных справах, аддае, мабыць, зашмат увагі пэчым паямам на радасным фоне жыцця, тым паямам, якія, бесспрэчна, трэба нягтома і бланітасна вычышчаць, але за якімі нехта не бачыць таго новага, светлага, што ажуркае нас штодзённа, не бачыць галоўнага. А ён устае перад намі на ўвесь свой рост, з усімі сваімі высокароднымі якасцямі, чалавек нашай эпохі, які на сваіх паямах нясе і нясе пачыны пажар стварэння шчасця для сябе і будучых пакаленняў.

Часці і слава кожнаму з іх, хто ўносіць шчыры ўклад у агульную справу будаўніцтва Комуністычнага грамадства, не шкадуць аддае ёй усе свае сілы і здольнасці!

Тарас ХАДНЕВІЧ.

Ніл ГІЛЕВІЧ

Вясновае

Колькі раздоля ты дорыш жыццю,
Край мой узгоркавы, край мой лясны!
Зноў, праіснейш ад замеж-сцюж,
Неба адбілася ў люстрах вясны.

Бор, перакулены ўніз галавой,
Топіць у возеры радасны гул.
Хмаркі да бору плывуць сінявой,
Белыя хмаркі па лузе бягуць.

Песня імкліва з вуліц сала
Вышла сягоня на палыны прастор
Зноў эстафету вясны прыняла
Малады над скібаі першых разор.

Вершы надзеіна вясна у сяброў:
Славы не ўступіць, які прыдзе пара
Першых пракасоў і першых снапоў,
Першых чырвоных абозаў дабра.

Аж глушыць птушак грай прылетні!
На жаўроваму званку,
Вясна жукальня палоты
Скаціла ў трубы — і ў раку.

Дыміцца, томачыся, поле.
Зрок жадніць яркась першых траў...
Ізноў вачам уцехі болей,
Рукам і сэрцу — болей спраў!

Мікола ХВЕДАРОВІЧ

НА ДВАРЭ ПЕРШАМАЙ

Не будзем дзіўніца — не трэба!
Наш дом пабудованы ў час,
Ён шалкай красавіца неба,
Як родных, вітаючы нас.

Глядзі, як праз вокны праменні
Льоць шчодрыя хвалі сьвятла,
Фіранак празрыстыя цені
Узорам ляжаць ля стала.

Як дымае фарба духмяна
Яшчэ неабжытай сінямі,
І клэйні абалп паркана
У зелены майскай віды.

Жыццё на ўспаміны багата,
Крыку прыгадай, уяві,
Не ча ста зраецца святла
Сардэчнай, адданай любві.

Я рад нашай дружбе і згодзе,
Глядзі, на дварэ Першамай,
Сягоня — наш дзень уваходзім,
Дык чарку на стол падавай.

Хай неба блакітнае маем
У раскрытых грудзі нам б'е...
Мы гэты свой тост надмаем
За добрыя годы свае.

Выстаўка, прысвечаная сьвяту

«1 Мая — міжнароднае сьвята працоўных» — так называецца выстаўка, арганізаваная ў Мінскай абласной бібліятэцы імя Пушкіна. Супрацоўнікі бібліятэкі зрабілі цікавую экспазіцыю. Яна расказвае аб творчых поспехах працоўных нашай рэспублікі і Савецкай дзяржавы, аб жыцці рабочых і сялян краін народнай дэмакратыі.

Канцэрты Белдзяржэстрады

Артсты Беларускай дзяржаўнай эстрады падрыхтавалі цікавыя праграмы для дашкольнай канцэртаў, з якімі выступілі ў дні Першамай. У праграмах — песні і танцы народаў СССР, сольныя нумары, канферансы.

У дні сьвята артсты дадуць вялікія канцэрты ў Пінску, Гомелі, Гродна. У Палацку выйдзе ансамбль аперты. У Бабруйску некалькі канцэртаў дадуць артсты Ленінграда.

Тэатры — глядачу

Мінскаму глядачу ў дні сьвята тэатры сталі паказваць свае спектаклі. У драматычным тэатры імя Я. Купалы пойдзе п'еса «На крутым павароце», «Прафесар Палежаеў» і «Дзень цудоўных падманяў». Рускі тэатр імя М. Горькага паказа спектаклі «Доктар» і «Брэсцкая крэпасць». Юныя глядачы ўбачаць пастасюкі «Як гартавалася сталь» і «Каханне Ані Біроўкі».

І 2 мая ў тэатры оперы і балету адбудуцца вялікія канцэрты-балі.

ШЧАСЦЕ ТВОРЧАСЦІ

Гудзе, шуміць Мінскі трактарны... У гуле станкоў, у магутных ударах многотонных молатаў адчуваецца напружанне блішчэ пульса вялікага прадпрыемства.

Пяцігодны план заводу адзінаццаці гадоўнага. Да шасцідзесяціга года завод будзе рэканструаваны так, каб з яго плавкоў змагі сахара і цукру сотні трактараў. У новай пяцігодцы пачынаюцца механізацыя і аўтаматызацыя вытворчасці адзінаццаці асвабодзі ўвага.

Што-ж думаюць аб будучыні свайго заводу канструктары?

Заглянем у аддзел механізацыі і аўтаматызацыі вытворчасці заводу. У прасторнім, светлым пакоі роўнымі радзімі стаяць чарчэжныя сталы. Тут іхца. Працоўная лясня завод далятае сямі прыглушана, яна не гучыць, а хутчэй угадваецца па дробнай вібрацыі аконных шыб. Тут, у лабараторыі шынны, працуюць канструктары.

Вось, уважліва пазіраючы на чарчэж, сьлязіць Якаў Шмаргун — малады чорнавалы чалавек з задуманымі вачыма.

На лісе ватманскай паперы пакрыслены план аднаго з механічных пяхаў. За невялікімі кваліфікацыямі, памалаванымі шведым алоўкам, Шмаргун бачыць доўгія лініі злёўных, жывых, як любіць гаварыць канструктары, металарэзных станкоў. Адно непакоіць яго, як ліквідаваць разрыў паміж удасканаленым рэзаннем металу і прымытым ручным металам рэзання стружкі. Яна бясформенная, учэпістая, займае многа месца і адным махам перакрэслена прыгоднасць любога транспартнага абсталявання.

— Зводзем управу іна цябе, — думае Шмаргун. — Калі раней цябе цярпелі, праўда, неахвотна, дык ужо ў новай пяцігодцы з табою нішто мірыцца не стане.

Іншы раз лічыць, што стары спецыяліст любіць азірцца назад, любіць даваць парадкі з свайго вопыту. Начальніку аддзела Аляксандру Макаравічу Гаварыцы тым, мае права гаварыцца тым, што ўклад сваю долю прычыны ў першыя аўтаматычныя трактары, прыходзіла ў свой час займацца і ўдала вырашыць пытанні ўборкі стружкі. Аб гэтым ён ахвотна расказвае маладому канструктару. Аднак, разумеючы, што цалер пратантанымі сужкамі існа нельга, ён раіць Шмаргуну:

— Падумаеце яшчэ. Пашукайце ў літаратуры, пабывайце ў пяхах, парайцеся з рабочымі, майстрамі. Памятайце, што праблема наспела. Яна паліва іна вышана. Паспрабуеце, дарчы, выкарыстаць адзеныя канвер.

Шмаргун зноў бярэцца за пошукі. Бадай, цяжка знайсці ў бібліятэцы кніжку або артыкул аб стружцы, якія не працэдзюць-бы канструктар. Яна ў цыху і такога ўчастка, дзе ён не пабыў-бы.

Шмат прычы і шпрэня ўклад Шмаргун у свой праект. Зразумелым было яго хваляванне, калі начальнік аддзела панёс чарчэжы на завярджэнне галоўнаму інжынеру.

— Так і быць! — сказаў Аляксандр Макаравіч, вярнуўшыся ад галоўнага інжынера. — Распрацоўвайце праект далей. Улічыце пры гэтым, што зроблены вамі варыянт дазваляе да некаторай ступені вырашыць і іншую праблему — транспарціроўку

дэталей ад станка да станка ў працэсе іх апрацоўкі.

З гэтага дня праблема стружкі перастала вісць у паветры. У ёй яшчэ не ўсё ясна, шмат пытанняў застаюцца адкрытымі. Таварышы Якава Шмаргуна заняты вывясненнем не менш складаных і важных праблем. Старшым інжынер-канструктар Гендзелевіч упарта працуе над праблемай вібрацыйнай устаноўкі для ачысткі нагрэтых лакоўкаў ад акаліны. Як і Шмаргун, Гендзелевіч даваўся перабраць шмат вядомых спосабаў ачысткі акаліны, дасканала вывучыць кожны з іх, зрабіць разлікі, схемы і чарчэжы. І ўсё гэта толькі для таго, каб, выявішы недахопы, адмовіцца ад вырашанага варыянта і перайсці да другога.

Нельга варыцца толькі ва ўласным соку — любіць паўтарач начальнік аддзела А. Гаварыца.

Гэта спраўды так. Галоўнай памылкай многіх канструктараў розных заводаў з'яўляецца тое, што яны сляшчюцца выканань праект самі. Таму і зраецца, што створышы канструктар машыну і думае, што апошняе слова тэхнікі сказаў, а яго даўно ўжо сказана і зроблена іншымі, ды да таго-ж і лепш грунтоўней. Думаў кармусць зрабіць, а выйшла — дарэмна толькі час патраціў. Вось чаму нам, канструктарам, прасіваецца новае — азначае праблема, самае дакладнае і вальнае. Шмат трэба яшчэ папрацаваць тэхнолагам, канструктарам і майстрам, каб аблегчыць працу вальшчыкаў, фармоўшчыкаў і выбівальшчыкаў.

— Мне думаецца, у першую чаргу трэба дамагчыся, каб механізацыя выпраціліся не ад выпадку да выпадку, як гэта было раней, а штодзённа, улічваючы растушую прадукцыянасць, — нека, зазначаў Шмаргун канструктару Ляшчусу, наведваючы выбіўнае аддзяленне чыгуналіцейнага цыха.

— І не толькі гэта, — дадаў Ляшчусу. — Была так, што пра механізацыю ўспамінаючы, калі іх аказваецца пад пагрозай недавыканання вытворчай праграмы. Там адміністрацыя б'е трыгую: «Мы маем патрэбу ў дапамозе». «Трэба механізаваць тыя ці іншыя аперцыі» і г. д. На шчырае руку стварыць план правядзення тэхнічных мерапрыемстваў, як шырмай, прыкрываючы ім да таго часу, пакуль іх не выйдзе з працы таць, усё ідзе сваёй чаргой. Магчыма, нам, канструктарам, трэба самім добра вывучыць тэхналагічны працэс, ведальныя месцы і ўдасканальваць вытворчасць, звязануючыся з рабочымі, раячыся з імі, але не чакаючы ад іх штурха.

Канструктары праходзіць праз іхца на кожным кроку тут ужо адчуваецца пошых новага. Прайдзе ніякага часу, і з галоўнага канверса будзе сыходзіць у два, у тры разы больш хуткіх, прыгожых і магутных трактараў, якіх з такой неспрыяльнасцю чакаюць на калгасных палях.

Сяра напаліваюцца радасцю ад таго, што кожны новы дзень моцтай пяцігодкі нясе канструктарам, які і кожнаму працоўнаму заводу, новае шчыкавы справы, новае шчасце творчасці.

Н. АУТАНОМАЎ,
канструктар Мінскага трактарнага заводу.

ВІЗІТ МІРУ І ДРУЖБЫ

З 18 па 27 красавіка 1956 года Старшыня Савета Міністраў СССР Н. А. Булганін і Член Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Н. С. Хрушчоў знаходзіліся ў Вялікабрытаніі па запрашэнню англійскага ўрада.

Кіраўнікі двух дзяржаў абмяняліся думкамі па важнейшых міжнародных праблемах. Вынікамі перагавораў з'явіліся: Заваа аб перагаворах Старшыні Савета Міністраў СССР Н. А. Булганіна і Члена Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Н. С. Хрушчоў з Прэм'ер-Міністрам Заўчанана Каралеўства сэрм Антані Ідэнам і Сумесная заява аб далейшым развіцці сувязей паміж СССР і Заўчаным Каралеўствам.

На адмыку (злева направа): Н. А. Булганін, А. Ідэн, Н. С. Хрушчоў, міністр замежных спраў Селвін Лойд, Фота В. Егорова (Фотакроніка ТАСС).

